

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

115. TÄYSISTUNTO, 3.–4. JOULUKUUTA 2015

Euroopan alueiden komitean lausunto – Alueellinen visio 2050, minkäläinen tulevaisuus?

(2016/C 051/02)

Esittelijä: Oldřich VLASÁK (CZ, ECR), Hradec Královén kaupunginvaltuuston jäsen**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. suhtautuu myönteisesti puheenjohtajavaltio Luxemburgin pyrkimyksiin keskustella alueellisesta visiosta 2050 ja on tyytyväinen siihen, että puheenjohtajavaltio Luxemburg on päättänyt pyytää AK:lta aiheesta lausunnon.
2. korostaa, että on tärkeä tunnustaa nimenomaisesti Euroopan unionin moninaiset alueelliset realiteetit, jotka edellyttävät erilaisia lähestymistapoja ja strategioita alueiden ongelmien ratkaisemiseksi.
3. katsoo, että yli 15 vuotta Potsdamissa vuonna 1999 hyväksytyn Euroopan aluekehityssuunnitelman jälkeen Euroopan unioni tarvitsee uuden alueellisen vision, joka
  - muuntaa Lissabonin sopimukseen kirjatun alueellisen yhteenkuuluvuuden käsitteen konkreettisiksi toimintaohjeiksi
  - menee pelkkää alueellista kehityssuunnitelmaa pidemmälle
  - tarttuu Euroopan unionin tärkeimpiin alueellisiin haasteisiin
  - ohjaa kaikkia niitä EU:n politiikkoja, joilla on alueellinen ulottuvuus, ja nivoutuu alueellisen koheesion politiikkoihin ja niiden ERI-rahastoista osarahoitettuihin toimiin sekä on yhdenmukainen näiden kanssa
  - tarjoaa suunnan kaikille EU:n politiikoille, joihin sisältyy alueellinen ulottuvuus
  - liittyy unionin politiikkojen tuleviin pitkän aikavälin taloudellisiin, ympäristöä koskeviin ja sosiaalisiin tavoitteisiin
  - perustuu toissijaisuusperiaatteeseen ja monitasoisen hallinnon periaatteeseen.

4. kehottaakin järjestämään laaja-alaisen Euroopan laajuisen kuulemismenettelyn Euroopan unionin tulevasta alueellisesta visiosta, joka perustuu vihreään kirjaan alueellisesta koheesiosta Euroopassa (COM(2008) 616 final), ja toistaa kehotuksensa laatia valkoinen kirja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta. Valkoista kirjaa voitaisiin käyttää muiden EU:n politiikkojen perustana, jotta niihin saadaan vahvempi paikallinen ja alueellinen ulottuvuus jo seuraavalla, vuoden 2020 jälkeisellä ohjelmakaudella.
5. painottaa, että on tärkeää kartoittaa ajoissa maailmanlaajuisia suuntauksia ja haasteita, jotta julkisen vallan politiikkaa voidaan mukauttaa asianmukaisesti. AK on tässä yhteydessä tyytyväinen unionin toimielinten laatimiin tulevaisuuteen suuntautuviin raportteihin ja korostaa AK:n tutkimusta *Challenges at the Horizon 2025 – Key trends and Impact on the LRAs* ⁽¹⁾.
6. viittaa Euroopan unionin parhaillaan kohtaamiin maailmanlaajuisiin kehityssuuntauksiin ja haasteisiin, joita on kartoitettu ESPAS-hankkeen ⁽²⁾ raportissa *Global trends to 2030: Can the EU meet the challenges ahead?* ja joihin sisältyy paikallinen ja alueellinen ulottuvuus, sillä niiden vaikutukset vaihtelevat alueittain paikallisista ja alueellisista erityispiirteistä ja toimintaympäristöistä riippuen. AK toteaa kuitenkin, ettei paikallista ja alueellista ulottuvuutta ole otettu riittävästi huomioon ESPASin raportissa, ja odottaakin saavansa tarttua paikalliseen ja alueelliseen ulottuvuuteen ESPAS-hankkeen tulevassa työssä.
7. katsoo, että tarvitaan selkeää eurooppalaista paikallista ja alueellista visiota, jotta voidaan reagoida tehokkaasti nykyisiin ja tuleviin suuntauksiin ja haasteisiin, ja että vision avulla tulisi vahvistaa paikallista ja alueellista ulottuvuutta poliittisessa päätöksenteossa muun muassa paikkalähtöisen lähestymistavan soveltamisen kautta.
8. korostaa tässä yhteydessä alueellisen toimintasuunnitelman 2020 roolia. Toimintasuunnitelma on edelleen voimassa ja se on pantava täytäntöön nykyistä paremmin. Tätä varten AK viittaa äskettäin antamaansa lausuntoon ”Euroopan unionin alueellisen toimintasuunnitelman 2020 täytäntöönpanon tehostaminen” ⁽³⁾.
9. korostaa lisäksi, että strateginen suunnittelu sekä sellaisten selkeiden ja saavutettavien poliittisten tavoitteiden asettaminen, jotka voisivat olla osa visiota, ovat hyvän poliittisen päätöksenteon keskeisiä elementtejä.
10. toistaa, että EU:n tasolla perussopimuksessa (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artikla) asetetaan yleinen alueellinen tavoite Euroopan unionin kehittämiseksi määrittelemällä, että ”[e]distääkseen koko unionin sopusointuista kehitystä unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi”. Alueellinen yhteenkuuluvuus tarkoittaa kaikkien EU:n alueiden tasapainoista kehittämistä.

Poliittisen päätöksenteon paikallinen ja alueellinen ulottuvuus

11. kiinnittää huomiota paikkalähtöisen lähestymistavan ⁽⁴⁾ soveltamisen etuihin ja hyötyihin. Tällaisen lähestymistavan keskeisiä elementtejä ovat eri alojen nivominen paikalliseen ja alueelliseen erityisstrategiaan ja tulossuuntautunut paikallinen ja alueellinen vuoropuhelu. Jos paikkalähtöinen lähestymistapa pannaan täytäntöön tehokkaasti, sen avulla voidaan hyödyntää ja elvyttää paikallista ja alueellista identiteettiä ja paikallisia ja alueellisia erityispiirteitä ainutlaatuisena voimavarana.
12. panee merkille, että vaikka paikkalähtöisestä lähestymistavasta keskustellaan usein EU:n toimielimissä, sitä ei ole vielä pantu kaikkialla EU:n tasolla ja jäsenvaltioissa laajalti täytäntöön. Euroopan alueiden komitea toistaa olevansa vahvasti vakuuttunut siitä, että EU:n politiikkojen paikkalähtöisellä lähestymistavalla saadaan aikaan parhaat tulokset, sillä sen myötä politiikat mukautetaan paikallisiin erityisoloihin, ja näin niillä tartutaan tehokkaammin alueiden, kaupunkien ja kuntien haasteisiin ja vähennetään siten niiden kehityseroja.
13. toteaa, että vaikka alakohtaisia politiikkoja on edelleen vahvistettava, paikkalähtöinen lähestymistapa on tehokkain keino saavuttaa koko unionin sopusointuista kehitystä koskevat perussopimuksen tavoitteet. AK viittaa tässä yhteydessä Euroopan komission toteuttamaan tutkimukseen, jossa kartoitettiin paikkalähtöisen lähestymistavan onnistuneen täytäntöönpanon viisi yleistä ominaispiirrettä ⁽⁵⁾. Tällaisia piirteitä ovat sellaisen paikallisen ja alueellisen identiteetin hyödyntämisen tärkeä rooli, joka ulottuu maantieteellisiä ja alakohtaisia rajoja pidemmälle, avoin hallintojärjestelmä, vahva johtamiskyky sekä kokeileminen ja tekemällä oppiminen.

⁽¹⁾ <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/challenges-horizon-2025.pdf>

⁽²⁾ <http://europa.eu/espas/>

⁽³⁾ EUVL C 195, 12.6.2015, s. 30.

⁽⁴⁾ Paikkalähtöinen lähestymistapa voidaan määritellä sidosryhmien osallistumiseksi yhteistyöprosessiin, jossa tarkoituksena on puuttua tietyn maantieteellisen alueen – kuten kaupunginosan, alueen tai ekosysteemin – ongelmiin.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/fi/newsroom/news/2015/07/territorial-agenda-2020-put-in-practice

14. toteaa, että alakohtaiset politiikat ovat tärkeitä aluekehityksen kannalta, mutta paikallalähtöinen lähestymistapa on lähtökohdana tärkeä paikallisen ja alueellisen kehityksen mukauttamiseksi. Yhteisiin puitteisiin pohjautuva lähestymistapa (kumppanuussopimus) Euroopan rakenne- ja investointirahastojen täytäntöön panemiseksi tällä ohjelmakaudella on kannatettava, mutta jotta koko politiikka kyetään panemaan tehokkaasti täytäntöön, on erilaisista sääntelykehyksistä aiheutuvat esteet poistettava. Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevia sääntöjä tulisi yksinkertaistaa siten, että paikallis- ja alueviranomaiset antavat panoksensa ja osallistuvat toimien suunnitteluun. Hankkeiden, joihin sovelletaan yhdenmukaistettua alueellista lähestymistapaa, tulisi voida saada rahoitusta useammasta rahastosta, ja niiden tulisi voida kuulua yhden ainoan sääntelykehyksen piiriin.

15. korostaa kuudennen koheesiokertomuksen analyysia, jossa todetaan, että "alueelliset erot ovat kasvaneet viime vuosina, koska taluskriisi on vaikuttanut alueisiin eri tavoin" ⁽⁶⁾. Paitsi kriisi itsessään myös poliittiset päätökset, ja etenkin säästötoimet osana EU:n ohjausjaksoa, ovat vaikuttaneet hyvin eri tavoin Euroopan alueisiin. Esimerkiksi taloudellisesti vahvat alueet ovat kyenneet lieventämään kriisin vaikutuksia ja noudattamaan EU:n ohjausjakson vaatimuksia, kun taas taloudellisesti heikot alueet ovat joutuneet leikkaamaan julkisia investointeja säästötoimien vuoksi, mikä on johtanut talousvaikeuksiin. Analyysin perusteella voidaan päätellä, että paikallisia ja alueellisia vaikutuksia on olemassa jopa niillä politiikan aloilla, joita ei aiemmin ole tarkasteltu paikallisesta ja alueellisesta näkökulmasta, kuten pankkitoiminta tai veropolitiikka. Komitea muistuttaa, että kriisi on etenkin kärjistänyt eroja alueiden välillä ja vaikuttanut eniten maihin, jotka ovat kehityksessä jäljessä. AK painottaakin, että politiikkojen vaikutuksen yhdenmukaistamiseksi on niitä täytäntöön pantaessa otettava huomioon tasapainottamisperiaate ja alueellinen lähestymistapa. Tämä edellyttää tasapainoisen lähestymistavan soveltamista säästötoimiin.

16. toteaa, että vuonna 2009 muista indikaattoreista kuin bkt:stä käydyin keskustelun jälkeen EU-tasolla saatavilla olevat tiedot ovat huomattavasti lisääntyneet ja bkt:tä täydentäviä muita indikaattoreita on syytä kartoittaa etenkin mitattaessa EU:n alueiden ja kuntien edistymistä EU:n tavoitteiden saavuttamisessa.

17. painottaa, että useimmilla EU:n politiikoilla on alueellinen ja paikallinen ulottuvuus, jota voidaan arvioida alueellisten vaikutusten arvioinnin kautta ja joka tulisi ottaa huomioon politiikan suunnittelussa ja uudelleentarkastelussa. AK käynnisti alueellisten vaikutusten arvioinnin strategiansa kokeiluvaiheen vuonna 2014 tietyissä asiakokonaisuuksissa, ja kokeiluvaiheessa testattiin erilaisia menettelyjä ja lähestymistapoja. Komitea on erittäin tyytyväinen siihen, että 19. toukokuuta 2015 julkaistun sääntelyn parantamista koskevan paketin jatkoksi komissio käyttää alueellisten vaikutusten arviointia yhtenä vaikutustenarvioinnin osatekijänä. Näin ollen AK korostaa myös kaupungeja koskevan EU:n toimintaohjelman roolia ja huomion erityistä kohdentamista sisämaa-alueisiin. Toimintaohjelman toteuttaminen on edelleen ensisijaista alueiden kehityksen kannalta. Komitea viittaa (25. kesäkuuta 2014 antamaansa) lausuntoon "Kohti kaupungeja koskevaa yhdenmukaistettua EU-toimintaohjelmaa" ⁽⁷⁾ ja muistuttaa siinä esitetystä ehdotuksesta antaa valkoinen kirja yhdenmukaistettua kaupunkipolitiikasta. AK toistaa myös kannattavansa Euroopan komission toteamuksia, kun se ilmoitti konkreettisten toimien käynnistämisestä kaupungeja koskevan EU:n toimintaohjelman hyväksymiseksi sekä 80 miljardin euron kohdentamiseksi EU:n talousarviosta toimintaohjelman toteuttamiseen ⁽⁸⁾. Komitea kehottaa komissiota hyödyntämään AK:n kokemuksia.

Näyttöön perustuva päätöksenteko

18. on huolissaan siitä, että nykyiset tilastoyksiköt EU:n jäsenvaltioissa eivät välttämättä edusta todellista sosioekonomista tilannetta, eikä niitä tulisi sellaisenaan yksistään käyttää tulevien toimintapolitiikkojen suunnittelun ja täytäntöönpanon perustana. Poliittikkoihin olisi sisällytettävä vahva monialainen, alueiden välinen ja rajat ylittävä luonne ottaen huomioon muihin alueisiin kohdistuvat heijastusvaikutukset.

19. toistaa, että näiden vaikutusten määrittämiseksi jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin on pantava täytäntöön alueellisten vaikutusten arviointeja päätöksentekoprosessinsa sekä alakohtaisten investointien suunnittelun ja täytäntöönpanon peruskäytänteenä. Jollei EU:n ja jäsenvaltioiden politiikkojen mahdollisia epäsymmetrisiä vaikutuksia oteta huomioon, kyseiset politiikat eivät voi koskaan olla riittävän tehokkaita tai tuloksekkaita, mikä saattaa johtaa epätoivottuihin vaikutuksiin.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/fi/information/publications/reports/2014/6th-report-on-economic-social-and-territorial-cohesion, s. 3.

⁽⁷⁾ COTER-V-046.

⁽⁸⁾ Ks. aluepolitiikasta vastaavan komission jäsenen Corina Crețun toteamukset toisessa kaupunkifoorumissa (joka järjestettiin Brysselissä 2. kesäkuuta 2015).

20. painottaa, että EU:n politiikkojen vaikutusta tutkittaessa se seikka, että yhä useammat EU:n kansalaiset asuvat kaupunkialueilla, on otettava huomioon tästä niin kaupunki- kuin maaseutualueille aiheutuvien haasteiden osalta. Tilastotietoja kaupunkialueilta ei tällä hetkellä ole tai ne ovat hyvin niukkoja, minkä vuoksi vaikutuksia on vaikea arvioida johdonmukaisesti ja tarkasti. AK ja Euroopan komissio työskentelevät parhaillaan kaupunkialueiden vaikutustenarvioinnin kokeiluhankkeen parissa. Hanketta olisi kehitettävä edelleen tulevaisuudessa, ja se voisi olla arvokas väline arvioitaessa näitä vaikutuksia. Näin voitaisiin edistää sääntelyn parantamista. Komitea korostaa myös, että alueiden komitea on kehottanut ottamaan EU:n politiikoissa nykyistä paremmin huomioon pienten ja keskisuurten kaupunkien kumulatiivisen vaikutuksen.

21. muistuttaa, että myös maaseutualueilla on keskenään hyvin erilaiset erityispiirteet ja ongelmat ja että niiden kehitysaste on EU:n ja etenkin kaupunkialueiden kehitysastetta matalampi – ja ero kasvaa koko ajan. Alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitetta ei voida saavuttaa, ellei hyödynnetä kaikkea käytettävissä olevaa eli kaikkien alueiden potentiaalia. Tämä on erityisen tärkeää, koska kaupunki- ja maaseutualueiden välille esimerkiksi työmatkaliikenteen ja vapaa-ajantarjonnan kautta muodostuvien toiminnallisten yhteyksien vuoksi ei ole aina mahdollista piirtää selkeitä aluerajoja.

22. toteaa, että teknologian odotetaan kehittyvän nopeasti tulevina vuosikymmeninä ja että sama koskee myös välineitä, joilla näitä vaikutuksia arvioidaan nopeasti, tehokkaasti ja puolueettomasti. Tämänkaltaisia malleja ollaan jo laatimassa ja ne kehittyvät nopeasti. Hyvänä esimerkkinä tällaisesta välineestä on ESPON Quick Scan -menetelmä. Tällä hetkellä suurimpana esteenä tällaisten välineiden käyttöön otolle on tilastotiedot käsittävän riittävän ja perinpohjaisen tietokannan puute ennen kaikkea paikallistasolla.

23. katsoo, että on yhtä lailla tärkeää arvioida EU:n politiikan alueellisia ja paikallisia vaikutuksia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 174 artiklan mukaisilla rakenteellisista luontoon tai väestökehitykseen liittyvistä haitoista kärsivillä alueilla, kuten pohjoisimmilla alueilla, joiden väestötiheys on erittäin alhainen, ja saaristo-, rajaseutu- ja vuoristoalueilla.

24. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan unionia investoimaan huomattavasti nykyistä enemmän varoja puuttuvien, erilaisia alueellisia haasteita ilmentävien tilastotietojen saamiseksi ja kehittämään voimakkaasti tiedonkeruuta alimmalla hallintotasolla. Tämä on erityisen tärkeää maissa, joissa Eurostatin alueyksiköt eivät vastaa todellista maantieteellistä paikallis- tai aluetason jakoa. Ilman kattavaa ja alati ajantasaistuvaa kuvaa Euroopan unionin alueista ei voida laatia tehokkaita toimintapolitiikkoja, joilla tartutaan alueiden kohtaamiin haasteisiin. AK muistuttaa, että uusiin rakennerrahastoasetuksiin sisältyy rakennerrahastojen temaattinen tavoite 11, josta olisi mahdollista saada rahoitusta nimenomaan investointeihin, joilla kehitetään parempia paikallis- ja aluetason tietoja, mutta sitä on tähän mennessä hyödynnetty tähän tarkoitukseen valitettavan vähän. AK toistaa tässä yhteydessä, että on vähennettävä eri sidosryhmien, myös paikallis- ja alueviranomaisten, hallinnollista taakkaa luomalla tarkoituksenmukaisia välineitä, joiden avulla tilastotietoja voidaan kerätä ja niistä voidaan raportoida järjestelmällisesti, tarkasti ja valikoiden, jotta niiden käsittely nopeutuu. Tulee huolehtia siitä, että temaattiseen tavoitteeseen 11 liittyvien resurssien saatavuudesta tiedetään laajasti.

25. korostaa ESPON-ohjelman⁽⁹⁾ parissa tehtävää hyödyllistä työtä. Hankkeessa kerätään paikallisia ja alueellisia tietoja koko Euroopassa. Etenkin hankkeen raportissa Making Europe Open and Polycentric esitetyt ennusteet ovat tärkeitä, jotta voidaan tehdä tietoon perustuvia päätöksiä siitä, miten voidaan tehdä aluekehitystä vahvistavia investointeja. Kun otetaan huomioon eri skenaariot, AK katsoo, että monikeskuksisen kehityksen tulisi olla alueellisen vision 2050 tavoitteena ja keskeisenä elementtinä. Alueellisen vision piiriin kuuluu kaikenkokoisia paikallisyhteisöjä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Suurkaupunkialueiden laajentuessa olisi edistettävä tasapainoista kehitystä ja kiinnitettävä samalla huomiota pieniin kyliin ja vähemmän kehittyneisiin alueisiin sekä naapurialueiden keskinäisiin kytköksiin.

Eurooppalainen alueellinen visio ja hallintotapa

26. toteaa, että koska maailmanlaajuiset kehityssuuntaukset ja haasteet vaikuttavat eri tavoin Euroopan alueisiin ja koska kaikkiin julkisiin politiikkoihin sisältyy paikallinen ja alueellinen ulottuvuus, Euroopan alueellisessa visiossa olisi keskityttävä pääasiassa soveltamaan paikallista ja alueellista ulottuvuutta eurooppalaiseen hallintotapaan.

⁽⁹⁾ <http://www.espon.eu/main/>

27. muistuttaa, että AK on hyväksynyt eurooppalaisen monitasoisen hallinnon peruskirjan⁽¹⁰⁾, jossa esitetään eurooppalaisen hallintotavan peruseriaatteet. Niiden on tarkoitus auttaa vahvistamaan poliittisen päätöksenteon paikallista ja alueellista ulottuvuutta ja parantamaan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta Euroopassa, kuten AK on toistuvasti tuonut esiin kaikissa aluepolitiikasta antamissaan lausunnoissa.
28. katsoo, että tässä yhteydessä olisi korostettava ja tuettava erityisesti erilaisia paikallis- ja alueviranomaisten ja muiden hajautetun hallinnon tahojen välisiä yhteistyömuotoja tehokkaana, tuloksekkaana ja perusteltuna välineenä julkisten palvelujen tarjoamiseksi.
29. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisten välinen rajat ylittävä yhteistyö on osoittautunut ratkaisevan tärkeäksi välineeksi raja-alueiden kehitykselle. Näin ollen EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi tuettava sitä edelleen.
30. korostaa, että innovatiiviset rahoitusvälineet sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, joissa sovelletaan selkeitä sääntöjä, voivat olla tärkeitä aluekehityksen välineitä paikkalähtöisessä lähestymistavassa erällä osa-alueilla, joilla yksityinen rahoitus voi täydentää julkista rahoitusta ja joilla tuottotaso on riittävän houkutteleva. On kuitenkin huolehdittava siitä, että paikallis- ja alueviranomaisille tarjotaan ohjeistusta rahoitusvälineiden käytöstä⁽¹¹⁾.
31. korostaa paikallisen poliittisen johtajuuden ja demokraattisesti valitun paikallishallinnon ratkaisevaa roolia kehitettäessä paikkalähtöistä lähestymistapaa. Komitea panee merkille, että tällainen lähestymistapa edellyttää sidosryhmien osallistumista ja kaikkien hallintotasojen avoimuutta. On tärkeää, että kaikki prosessin toimijat ymmärtävät hyvin itse prosessin sekä sen arvon ja hyödyt.
32. korostaa, että paikkalähtöiseen lähestymistapaan liittyy toimijoiden erityisrooleja eri hallintotasoilla. Aluesuunnittelussa ja kehitysstrategioiden laadinnassa olisi aina otettava huomioon kansalaisia lähinnä oleva taso, joka on useimmissa tapauksissa paikallis- tai aluetaso.
33. toteaa, että politiikanaloilla, joilla toimivalta on unionin tasolla, paikallinen ja alueellinen ulottuvuus on otettava huomioon järjestelmällisesti. AK suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti sääntelyn parantamiseen tähtäävään Euroopan komission aloitteeseen ja on samaa mieltä siitä, että "[p]aremmien sääntelyn periaatteita noudattamalla voidaan varmistaa, että toimenpiteet perustuvat näyttöön ja ovat hyvin suunniteltuja ja että niistä on konkreettista ja pysyvää hyötyä kansalaisille, yrityksille ja koko yhteiskunnalle"⁽¹²⁾. AK on erityisen tyytyväinen siihen, että sääntelyn parantamiseen tähtäävässä aloitteessa otetaan esiin peruseriaatteet, jotka sisältyvät komitean hyväksymään eurooppalaisen monitasoisen hallinnon peruskirjaan.
34. muistuttaa, että AK on perustanut Eurooppa 2020 -seurantafoorumin, jotta se voi seurata Eurooppa 2020 -strategian paikallista ja alueellista ulottuvuutta. Foorumi katsoo, että uudistetun Eurooppa 2020 -strategian tulisi perustua kaikkien hallintotasojen nykyistä vahvemmalle kumppanuudelle ja sitoutumiselle ja että strategialle tulisi antaa alueellinen ulottuvuus, kun samalla lisätään avoimuutta ja vastuuvälillisyyttä sekä edistetään monitasoista hallintoa⁽¹³⁾.
35. katsoo, että kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytäntösääntöjen mukaan paikallis- ja alueyhteisöille tulisi antaa vastuu kehittämissuunnitelmien laatimisesta, jonka yhteydessä niiden tulisi hyödyntää paikallisia ja alueellisia erityispiirteitään ainutlaatuisina vahvuuksina ottaen huomioon sovitut unionin tavoitteet sekä asianmukainen edunvalvontaryhmien osallistaminen. AK painottaa, että koheesiopolitiikalla on keskeinen asema paikallis- ja alueviranomaisten taloudellisessa tukemisessa ja menetelmiä koskevassa ohjauksessa näiden pannessa täytäntöön kehittämissuunnitelmiaan. Tehokas hallintotapa on, samoin kuin laadukas hankesuunnittelu, erittäin tärkeä tekijä ohjelmien toteuttamisen parantamiseksi.
36. huomauttaa, että AK:n Eurooppa 2020 -seurantafoorumin hiljattain (lokakuussa 2015) julkaiseman kuudennen Eurooppa 2020 -strategiaa ja EU-ohjausjaksoa koskevan seurantaraportin mukaan paikallis- ja alueviranomaiset osallistuivat 15:ssä EU:n jäsenvaltiossa tiiviisti kansallisten uudistusohjelmien valmisteluun. Lisäksi 23 kaikkiaan 28 hallituksesta viittasi nimenomaisesti paikallis- ja alueviranomaisten rooliin ohjelmien toteutuksessa erällä aloilla, kuten työmarkkinapolitiikassa, sosiaalisen osallisuuden edistämässä ja terveydenhuollossa. Eurooppa 2020 -strategiaan liittyen 20 jäsenvaltiota korosti paikallisviranomaisten roolia kansallisissa uudistusohjelmissa sosiaalisen osallisuuden edistämiseen, uusiutuvaan energiaan ja ilmastonmuutokseen liittyvissä kysymyksissä. Komitea kehottaa vahvistamaan Eurooppa 2020 -strategian uudelleentarkastelun yhteydessä edelleen EU:n poliitikkojen paikallista ja alueellista ulottuvuutta, jotta kaikki jäsenvaltiot noudattaisivat kansallisia uudistusohjelmia laatiessaan toissijaisuusperiaatetta ja monitasoisen hallinnon ja kumppanuuden periaatetta.

⁽¹⁰⁾ <http://cor.europa.eu/fi/activities/governance/Pages/charter-for-multiLevel-governance.aspx>

⁽¹¹⁾ AK:n lausunto aiheesta "Paikallis- ja aluekehitystä tukevat rahoitusvälineet", hyväksytty 13. lokakuuta 2015, COTER-VI/005.

⁽¹²⁾ COM(2015) 215, s. 3.

⁽¹³⁾ <http://cor.europa.eu/fi/news/Pages/regions-cities-athens-declaration.aspx>

37. toteaa, että koheesiopolitiikalla olisi varmistettava paikallisten ja alueellisten suunnitelmien ja unionin tavoitteiden yhdenmukaisuus. Kumppanuussopimukset ja toimenpideohjelmat ovat tässä yhteydessä tärkeimmät välineet. AK korostaa, että Euroopan rakenne- ja investointirahastojen kautta tuleva koheesiopolitiikan rahoitus voi olla osallisena välttämättömässä rahoitustuessa, jonka avulla suunnitelmat pystytään toteuttamaan. Komitea painottaa myös, että paikallisten ja alueellisten kehityssuunnitelmien täytäntöönpanoa voidaan helpottaa koheesiopolitiikan erityisvälineillä, kuten yhdenmukaiset alueelliset investoinnit ja paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet, ja että niitä olisi käytettävä nykyistä laajemmin.

38. toteaa, että monissa muissa EU:n toimintapolitiikoissa, kuten maataloudessa ja maaseudun kehittämisessä, liikenne- ja energiapolitiikassa ja ympäristönsuojelussa, on alueellinen ja paikallinen ulottuvuus, joka on yhtä tärkeä kuin varsinaisen koheesiopolitiikan paikallinen ja alueellinen ulottuvuus. Tästä syystä myös muita alakohtaisia toimintapolitiikkoja on mukautettava paikallisten ja alueellisten kehittämissuunnitelmien tukemiseksi. Alueelliseen visioon 2050 tuleekin sisällyttää kaikki EU:n toimintapolitiikat, joissa on merkittävä alueellinen ulottuvuus, jotta poliittiseen päätöksentekoon sovelletaan paikallista lähestymistapaa kaikilla asiaankuuluvilla EU:n aloilla.

39. toteaa, että eurooppalaisessa alueellisessa strategiassa/visiossa tarvitaan unionin tasolla yhtenäisempää ja koordinoitumpaa lähestymistapaa. Olisi tehtävä jatkuvaa yhteistyötä paikallis- ja alueyhteisöjä edustavien jäsenvaltio- ja unionitason yhteenliittymien kanssa. Tähän lähestymistapaan olisi sisällyttävä myös rakentava ja järjestelmällinen kokemusten ja tiedon vaihto erilaisia alakohtaisia toimintapolitiikkoja laadittaessa.

40. katsoo lopuksi, että eurooppalaista strategiaa/visiota on kehitettävä jatkuvasti etenkin hyödyntämällä alhaalta ylöspäin suuntautuvaa palautetta, jota saadaan jatkuvassa yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisia edustavien Euroopan laajuisten ja valtakunnallisten organisaatioiden kanssa ja ottaen huomioon maailmanlaajuiset kehityskulut. Tällaisia ovat esimerkiksi muuttoliikkeeseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät haasteet, joissa EU:n paikallis- ja alueviranomaisilla on yhteisvastuullisuuden periaatteen pohjalta keskeinen rooli.

Bryssel 3. joulukuuta 2015.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA